

Pensionärsförbundens intresseorganisation PIO rf:s mål för kommunalvalet 2017

Kommunerna i skick 2017

– krav som framförs för att förbättra seniorernas förhållanden

I och med vård- och landskapsreformen ändras kommunernas roll. Kommunalvalet ordnas 9.4.2017 och landskapsvalen i januari 2018. Ansvaret för social- och hälsovårdstjänsterna överförs till landskapen år 2019. Till dess ordnar dock kommunerna medborgarnas basservice.

Pensionärsförbundens intresseorganisation PIO rf vill i kommunalvalsdiskussionerna ta upp eliminerande av åldersdiskriminering, tjänsterna som inverkar på de äldre kommuninvånarnas välbefinnande samt betydelsen av delaktighet.

1. I kommunerna måste man agera mot åldersdiskriminering

Tre av fyra äldre finländare (75 %) upplever att de blir bemötta som andra klassens medborgare. I praktiken är lika många (72 %) av den åsikten, att det i vårt samhälle förekommer mycket åldersdiskriminering. Två av tre (67 %) konstaterar för sin del att man numera idealiserar ungdom för mycket. Uppgifterna framgår av undersökningen "På tröskeln till morgondagen" som gjorts av TNS Gallup Oy.

Resultaten är mycket oroväckande. På kommunnivå måste man ta itu med åtgärder mot åldersdiskriminering. I kommunernas välfärdsplaner måste man fästa speciell uppmärksamhet vid att de äldres ställning och delaktighet verkligen stärks och att de äldre ses som en resurs i kommunerna.

2. Delaktighet och att bli hörd är en grundläggande rättighet

De äldre har rätt att bli hörda i frågor som gäller dem själva enligt principerna i Europeiska sociala stadgan och i flera nationella förordningar. De måste, med stöd av anhöriga och närstående vid behov ha möjlighet att delta i planeringen och förverkligande av sin egen vård.

Äldrerådets ställning i kommunerna måste tryggas och ett smidigt samarbete mellan landskapsråden och kommunernas äldreråd måste säkerställas. PIO rf betonar att införandet av äldreråd som följer med landskapsförvaltningen inte gör de nuvarande kommunala äldrerådets ställning och uppgifter onödiga. Tvärtom, verksamheten i kommunernas äldreråd måste utvecklas och stärkas.

3. Närståendevårdarnas ställning måste förbättras

Närståendevården är ett centralt sätt att ge kommunens service åt äldre. Man måste sörja för utvecklingen av den i samband med det övriga servicesystemet. Kommunen måste reservera tillräckliga anslag för närståendevården så att avtal om närståendevård inte blir ogjorda på grund av brist på pengar.

För närståendevårdarna och för dem de tar hand om måste man trygga åtminstone lagstadgade tjänster, såsom närståendevårdararvode, lediga dagar månatligen och behövlig avlösarvård. Avlösarvården bör utvecklas så att närståendevårdaren faktiskt kan lämna sin anhöriga med en känsla av trygghet och får vila.

Vi kräver att stödet för närståendevården överförs för utbetalning av FPA, så att jämlikheten i närståendevården kan förverkligas oberoende av bostadsort.

4. Hemmaboende måste stödas

Enligt oss bör man fortsätta programmet för att förbättra äldres boende enligt uppställda mål och planer. Målet är att år 2030 bor minst 92 procent av över 75 -åringarna hemma och de flesta som är yngre. För att det ska förverkligas behövs en miljon tillgängliga och trygga bostäder. Tillgänglighet ska vara riktmärket i allt framtida byggande och kommunerna kan stöda målet med sina egna åtgärder.

Det är viktigt att stöda hemmaboende. Samtidigt måste man sörja för tillgången på nödvändiga och högklassiga boende- och institutionstjänster inklusive tillhörande omsorgs- och vårdtjänster. Familjevård för äldre erbjuder en trygg och mänsklig omsorgsform. I äldreomsorgen ska man ha ett arbetsgrepp som är rehabiliterande och som upprätthåller funktionsförmågan. Minnessjukas varierande vårdbehov måste skilt beaktas. Framför allt måste man, när beslut om boende fattas, höra den äldre själv.

5. Tjänsterna måste finnas nära de äldre

En situation där bas- och närtjänsterna verkligen inte är tillgängliga för alla medborgare, är i strid med grundlagen. En minskning av närtjänsterna och överföring av tjänsterna till nätet för att ge ekonomiska inbesparingar är inte berättigat trots att Finland är Europas ledande land i internetanvändning. Nedskärning av närtjänsterna bestraffar dem som inte har tillräckliga färdigheter eller apparatur för användning av närtjänster. Ofta är de äldre människor.

När- och kontorstjänster behövs i vårt land ännu långt in i framtiden. Enligt Statistikcentralens undersökning Befolkningens användning av informations- och kommunikationsteknik 2015 har 25 % (cirka 161 000 personer) av 65–74-åringarna och 65 % (cirka 320 000 personer) av befolkningen i åldern 74–89 år aldrig använt Internet.

Kommunerna måste sörja för fungerande närtjänster. Man måste garantera att de bevaras också vid eventuella kommunsammanslagningar. Fungerande närtjänster måste garanteras kommuninvånarna oberoende av ålder och bostadsort.

6. Stöd av digitala tjänster för äldre

Tillgången till offentliga förvaltningens och myndighetstjänsterna främjas med hjälp av digitalisering. Målet gäller i högsta grad de äldre som har svårigheter att nå tjänsterna, till exempel på grund av funktionsnedsättning, minnessjukdom samt hörsel- och synbegränsningar. De äldre medborgarna har också sämre datatekniska färdigheter än genomsnittet, varför de ofta är tvungna att uträta ärenden på vid en servicepunkt.

Med tanke på de äldre medborgarna är möjligheten att få möjligast många tjänster "vid en lucka" en bra sak, om servicenätverket regionalt är tillräckligt täckande, och att servicepunkterna inte försvinner alltför långt bort. Vid behov måste tjänsterna föras närmare, till exempel med hjälp av servicebussar o.dyl.

Med tanke på jämlikt bemötande av medborgarna är det synnerligen viktigt att tillgången på myndighetstjänster tryggas regionalt i hela landet, så att avståndet till servicepunkten inte blir orimligt långt. PIO rf poängterar att samtidigt som man främjar digitaliseringsutvecklingen, måste man fästa uppmärksamhet vid att upprätthålla och förbättra äldre människors datatekniska kunnande.

7. Tjänsterna måste utvecklas för att garantera invånarnas välbefinnande

Planeringen och förverkligandet av kommunens tjänster måste utgå från individens behov och från tryggande av ett övergripande välbefinnande. Behoven varierar i olika skeden av livet. Åldrandet ställer krav på såväl livsmiljön som lösningar som är kopplad till den, så som tjänster, boende och fritidsintressen. Samtidigt betonas betydelsen av social- och hälsovårdstjänsterna och speciellt äldreomsorgstjänsterna.

I kommunerna måste man inrätta rådgivningspunkter, där äldre personer får nyttig information och rådgivning bland annat om tjänster som står tillbuds, om stöd och förmåner.

I samband med vård- och landskapsreformen, samt vid eventuella kommunsammanslagningar måste man sköta om att nivån på social- och hälsovårdstjänsterna inte försämras utan istället förbättras. I detta sammanhang finns det anledning att betona att tjänsterna också i fortsättningen måste vara tillgängliga både på finska och svenska. De kommunala tjänsterna måste prissättas så att de är tillgängliga för alla.

8. Verksamhet för pensionärer måste stödas

Kommunerna kan inte på något sätt ersätta de tiotusentals frivilliga som verkar i pensionärsorganisationernas föreningar. De gör ett ytterst viktigt arbete för att främja pensionärernas och de äldres psykiska och fysiska hälsa, samt sociala välbefinnande och för att bekämpa ensamhet.

Kommunerna ska främja pensionärsföreningarnas verksamhetsförutsättningar. De utrymmen som behövs i verksamheten måste tryggas så flexibelt som möjligt och erbjudas gratis.

9. Man måste satsa på aktivering av äldre

Det är viktigt att de äldre hålls psykiskt och fysiskt vitala och socialt aktiva. Kommunen måste erbjuda dem tillräckliga och vid behov riktade kollektivtrafiktjänster, samt olika kultur- och motionstjänster till ett förmånligt pris. I vissa kommuner har man redan positiva erfarenheter av detta. Sådana är till exempel teater- och konsertbiljetter, konditionssalar och simhallar, samt kollektivtrafiktjänster som erbjuds till halva priset eller helt gratis.

Pensionärsförbundens intresseorganisation PIO rf består av:

Eläkeliitto ry

www.elakeliitto.fi

Eläkeläiset ry

www.elakelaiset.fi

Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry

www.elakkeensaajat.fi

Kansallinen senioriliitto ry

www.senioriliitto.fi

Kristillinen Eläkeliitto ry

www.krell.fi

Svenska pensionärsförbundet rf

www.spfpension.fi

År 2017 ansvarar Pensionstagarnas Centralförbund PCF rf för EETU ry:s – PIO rf:s ordförandeskap, sekreterar- och informatörsuppgifter.

Kommunalval 9.4.2017. Förhandsröstning 29.3-4.4.2017.